

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosc/178299,Holokaust-na-Bialostocczyznie-Historia-i-pamiec-artykul-Pawla-Kornackiego.html>
25.04.2024, 07:29

Holokaust na Białostocczyźnie. Historia i pamięć - artykuł Pawła Kornackiego

27 stycznia obchodzimy Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu. Tego dnia w 1945 r. został wyzwolony niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny Auschwitz - Birkenau. Święto to zostało uchwalone 1 listopada 2005 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w celu uczczenia pamięci Żydów pomordowanych przez Niemcy w czasie II wojny światowej. W Polsce główne uroczystości Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu odbywają się w Auschwitz - Birkenau oraz pod pomnikiem bohaterów getta w Warszawie.

Słowo „Holokaust” pochodzi od greckiego słowa holokaustos: (całopalenie, ofiara całopalna). Jego odpowiednikiem jest hebrajskie słowo „Szoa” (שואה) (całkowita zagłada, zniszczenie), w Polsce często używamy też terminu „Zagłada”. Pod pojęciem Holokaustu rozumiemy Zagładę Żydów, która została dokonana w czasie II wojny światowej przez III Rzeszę Niemiecką, w różnym stopniu wspieraną w tym przedsięwzięciu przez uzależnione od niej państwa sojusznicze. Liczba ofiar Holokaustu szacowana jest na prawie 6 milionów, z czego około 2 miliony zamordowanych to dzieci.

Wiemy dziś, że Holokaust był bezprecedensową próbą wymordowania całego narodu przy użyciu metod przemysłowych. Większość Żydów została zamordowana w kilku zbudowanych w tym celu obozach zagłady (Sobibór, Bełżec, Treblinka, Auschwitz, Kulmhof i Majdanek).

W miejscach tych Niemcy używali do zabijania komór gazowych, a aby zatrzyć

ślady zbrodni zwłoki palili w krematoriach. Obozy zagłady były instytucjami niemieckimi, których obsługę rekrutowano wśród niemieckich żołnierzy SS, a personel pomocniczy wśród jeńców sowieckich. Umiejscowienie obozów zagłady na przedwojennym obszarze II RP wynikało z faktu, iż połowa ofiar (3 miliony) mieszkała na okupowanych ziemiach polskich oraz z centralnego położenia tego obszaru. Ponadto ziemie polskie były okupowane bezpośrednio przez Niemcy i nie trzeba było decyzji o budowie obozów uzgadniać z miejscowym rządem kolaboracyjnym.

Dziś rezultatem takiej lokalizacji obozów jest rozpowszechniony w Niemczech i na świecie niefortunny zwrot „polskie obozy koncentracyjne”, który niesłusznie sugeruje polskie sprawstwo Holokaustu. Do obozów zagłady Niemcy przywozili Żydów ze wszystkich krajów okupowanej Europy. Nie wszyscy jednak ginęli w obozach, setki tysięcy z nich zostało rozstrzelanych (np. Babi Jar koło Kijowa, Ponary koło Wilna). Inni zmarli w wyniku głodu, chorób, wyczerpującej pracy w gettach, czyli specjalnych dzielnicach żydowskich tworzonych w miastach przez Niemców. Ostateczna decyzja o eksterminacji europejskich Żydów zapadła na konferencji w Wansee (dzielnica Berlina) 20 stycznia 1942 r.

[Przeczytaj całość na stronie poranny.pl](#)